

Dilemma:

"Jeg har kronisk dårlig samvittighed"

Hver gruppe har en vært.

Dette dilemmakort er til værten og indeholder:

- En værtsvejledning
- Et dilemma
- Nogle faktabokse
- Spørgeguide til henh. dialog et og dialog to

Værtsvejledning: Som vært er din rolle at være facilitator for en god og konstruktiv dialog, hvor alle kommer til orde. Din rolle er ikke at deltage med egne perspektiver, men du må gerne sætte dit perspektiv i spil ved at stille det som et spørgsmål ("Hvad hvis vedk. gjorde xxx?").

Tilstræb at være nysgerrig ("Hvordan kan det være, at du tænker det?") og undersøgende ("Hvad hvis vedkommende reagerer på en anden måde, end den du antager?").

Tilstræb også at gøre det trygt at sige noget sårbart ved at gøre det klart, at der gerne må deles forskellige perspektiver, og at alle har et ansvar for at møde hinanden med respekt.

Dialogen er delt op i to dele

Første del handler om at give spørgeren gode råd, og anden del handler om dilemmaets tema med afsæt i paneldeltagernes egen DTU-hverdag.

På side tre og fire finder du spørgsmål og data, du kan bringe i spil, for at kvalificere dialogen.

Når du har læst denne vejledning og skimtet spørgeguiden, bedes du læse dilemmaet højt for panelet. Giv dem derefter et øjeblik til at reflektere individuelt over dilemmaet. Herefter sætter du dialog et i gang.

Dilemmaet

Diana er ph.d.-studerende og mor. Begge dele kræver hendes tid og dedikation. Og begge dele giver hende en følelse af ikke at give nok.

På DTU føler hun, at der, trods stor fleksibilitet, er en forventning om, at forskning er en livsstil, og at det ikke kan gøres på 37 timer. F.eks. oplever hun, at der fra nogle på instituttet ikke er en forståelse for, at familielivet prioriteres, f.eks. når hun ikke arbejder, fordi hun har barn syg.

Derhjemme er der to små børn, som skal hentes fra institutioner, som bliver syge, som skal til tandlæge midt på dagen, og som i det hele taget skal have tid og omsorg, når de ikke er i institution.

For at få det hele til at gå op, er hendes hverdag i lange perioder struktureret sådan, at hun går kl. 14.00, og så arbejder hun igen, når børnene er lagt i seng. Det betyder, at hun ofte er træt, fordi hun ikke får nok søvn. Men selv når hun arbejder om aftenen, føler hun stadig ikke, at hun lægger nok timer på sit arbejde. Hun kan ikke lade være med at sammenligne, det, hun kan nå, med sine kollegaer, der ikke har børn. Det giver hende en følelse af, at der er ulige vilkår, når ph.d. en på et tidspunkt skal bedømmes.

Den kroniske dårlige samvittighed begynder at tære på hende, og hun ønsker at gøre noget ved det. Men hvad skal hun gøre? Hun lægger selv op til tre løsningsmodeller, som hun gerne vil høre Monopolets overvejelser omkring.

1. Børnene er der for at blive, så skal hun kaste håndklædet i ringen og finde et andet arbejde, selvom hun er dygtig og synes, at det bør være muligt både at være forsker og have work-life-balance?
2. Skal hun acceptere, at den ph.d. hun, bliver indenfor en 37 timers arbejdsuge? Det betyder, at hun skal tage kampene løbende, når hun oplever, at andre giver hende dårlig samvittighed, når børnene skal prioriteres. Det betyder også, at hun skal færdiggøre en ph.d., som hun har brugt færre timer på sammenlignet med kollegaer, der har arbejdet 50 timer om ugen?
3. Skal hun forsøge at bede om forlængelse, så hun på den måde får mere tid - selvom der er en risiko for, at det bliver selvfinansieret?
4. En fjerde løsning Monopolet finder på?

Dialog 1

Hvad råder Monopolet spørgeren til?

- [Start med at spørge paneldeltagerne, hvad de hver især tænker om dilemmaet, så alle fra starten får ordet]
- "Hvad kan der være af underliggende årsager til det dilemma, spørgeren præsenterer?"
- "Hvad ville I anbefale ledelsen, hvis de skulle bidrage til at skabe bedre work-life-balance for medarbejderne?"
- "Hvad tænker I om de muligheder spørgeren lægger op til?"
- [Inddrag gerne data fra boksene, som indspark til drøftelsen]
- [Andre undersøgende spørgsmål]
- "Vi skal finde frem til et svar til spørgeren, men I behøves ikke at være enige. Hvad synes I, spørgeren skal gøre?"

Mere end hver tredje ph.d.-studerende føler sig "ofte" eller "hele tiden" udkørt. Næsten samme antal føler sig følelsesmæssigt udmattet. Og 39 procent føler sig "ofte" eller "hele tiden" stresset. (Analyse udarbejdet af den akademiske fagforening DM og det nationale netværk af ph.d.-foreninger, PAND, 2024)

For mænd, med og uden børn, tager det stort set lige lang tid at komme frem til en fast stilling. For kvinder med børn tager det 13% længere tid. Kun hver fjerde kvindelige forsker med børn, der er i et videnskabeligt karriereløb på universiteterne, formår at få en lektoransættelse inden for en karrierenormtid. (Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, 2019)

2 Dialog 2

Hvad gør I hos jer, og hvad kunne I gøre?

Denne del af dialogen stiller skarp på paneldeltagernes egen DTU-hverdag.

Sæt dialog to i gang ved at fortælle panelet, at omdrejningspunktet fortsat er temaet fra dilemmaet, men nu skal de se på, hvordan vilkårene er i egen enhed, samt se på evt. indsatsområder.

Vær opmærksom på, at dialog to kan blive mere sårbar. Tilstræb derfor at skabe plads til omsorg og respekt for hinanden. Det gælder fortsat ikke om at nå til enighed, men om at blive klogere på hinandens perspektiver.

- "Kan I genkende noget fra dilemmaet, enten på et personligt plan, eller har I observeret noget, der minder om det?"
- "Arbejder I med at fremme en kultur, hvor der er plads til familieliv ved siden af arbejdet? Hvis ja, hvordan?"
- "Det, som I har rådet spørgeren til, er der noget af det, som I selv praktiserer i jeres enhed? Hvis ja, hvad? Hvis nej, ville det være muligt?"
- "Hvad kunne I ellers gøre? Både på individ-, gruppe- og organisationsniveau."
- [Andre undersøgende spørgsmål]
- "Hvad vælger I hver især at tage med tilbage til jeres enhed, enten som opmærksomhedspunkt eller som mulige indsatser/løsningsforslag relateret til dilemmaets tema?"